

ОБРАЗЕЦ ЗА ДОСТАВА НА ПРЕДЛОГ ЗАЛОЖБИ
-НАП 5, 2021-2023-

Тема: Пристап до информации

Име на заложба: Проактивно објавување на информациите од јавен карактер на веб-страниците на институциите

Почетен и краен датум на обврската: 01 септември 2021 година – 31 август 2023 година

Кој јавен проблем се адресира со заложбата?

- *Заложбата се однесува на т.н. активна транспарентност на институциите што подразбира објавување на информации на сопствена иницијатива на институциите, без притоа некој да има доставено до нив барање за пристап до тие информации.*
- *Заложбата треба да им овозможи на граѓаните, фирмите и на сите други заинтересирани групи брз, лесен и континуиран пристап до основните информации за работењето на државните институции.*
- *Иако од крајот на 2019 година, со новиот Закон за слободен пристап до информациите од јавен карактер, објавувањето на овие информации на веб-страниците на институциите е задолжително, сепак многу мал број од нив ја спроведуваат оваа обврска. Според последниот Индекс на активна транспарентност, министерствата и Владата објавуваат просечно 77,1 % од овие информации, додека општини само 54,5 %. Истото мерење кај јавните претпријатија покажува дека објавуваат 41 % од овие информации. се проценува дека кај другите институции (околу 1.200) кои не се под мониторинг на граѓанскиот сектор, објавувањето е уште помало.*
- *Во меѓувреме, Владата презема неколку*

	<p><i>мерки за да го поттикне објавувањето на овие информации, но само кај владините институции, општините и јавните претпријатија чии основач е.</i></p>
<p>Главна цел на заложбата</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Заложбата вклучува засилени напори од Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер за подобрување на активната транспарентност кај имателите на информации.</i> • <i>Пред да почнат засилените напори за активна транспарентност кај владините институции и општините, во 2016 година, просечното објавување на информации кај овие институции беше 45 %, додека пред ваквите активности кај јавните претпријатија, тие објавуваа само 28 % од информациите. Имајќи го предвид порастот на активната транспарентност кај овие институции, се очекува подобрување и кај сите останати институции.</i> • <i>Со остварувањето на заложбата ќе се зголеми достапноста на информациите кои се важни за животот и работењето на луѓето, а ќе се намали притисокот за добивање информации преку барања за слободен пристап.</i>
<p>Како заложбата ќе придонесе за решавање на јавниот проблем?</p>	<p><i>Со остварување на заложбата, институциите ќе обелоденуваат:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>информации за регулативата и за одлуките на властите, со што се остварува правото на граѓаните да бидат информирани за своите права и обврски во општеството;</i> • <i>информации коишто им се потребни на граѓаните за да бараат одговорност од властите;</i> • <i>информации коишто им се неопходни на граѓаните за да можат да учествуваат во процесот на донесувањето одлуки и</i> • <i>информации коишто им се потребни на граѓаните за да можат да пристапуваат кон услугите што ги нудат јавните институции.</i>

	<p><i>И самата институција којашто објавува информации врз проактивна основа остварува корист по неколку основи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>активната транспарентност ѝ помага на институцијата да биде поодговорна во трошењето на јавните пари;</i> • <i>на тој начин институцијата ги промовира принципите на добро владеење и интегритет и</i> • <i>институцијата е поефикасна бидејќи подобро управува со информациите со коишто располага.</i>
<p>Зошто оваа заложба е релевантна за вредностите на ОВП?</p>	<p><i>Откако ќе ги прегледате прашањата од подолу, дадете информации за поврзаноста и релевантноста на вашата предлог заложба со вредностите на ОВП:</i></p> <p>➤ ЗАЛОЖБАТА Е ВАЖНА ЗА ТРАНСПАРЕНТНОСТА бидејќи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • овозможува пристап до нови и повеќе информации, • го подобрува квалитетот на информациите • ја подобрува пристапноста до информации до јавноста, или овозможува право на информации. <p>➤ ЗАЛОЖБАТА Е ВАЖНА ЗА ГРАЃАНСКОТО УЧЕСТВО бидејќи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • создава или ги подобрува можностите и условите за јавното учество и влијание во креирањето на одлуките • создава или ја подобрува овозможувачката околина за граѓанското општество. <p>➤ ЗАЛОЖБАТА Е ВАЖНА ЗА ЈАВНА ОТЧЕТНОСТ бидејќи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • создава или ги подобрува правилата, прописите и механизмите за јавна одговорност на функционерите.

Дополнителни информации	<ul style="list-style-type: none"> • За спроведување на оваа заложба не е потребен дополнителен буџет бидејќи сите предвидени активности се дел од редовното работење на институциите, како и на Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер (АСПИЈК). • Заложбата е поврзана со Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025, Стратегијата за транспарентност на Владата на РСМ, Планот за борба против корупцијата на Владата на РСМ, препораки од Функционалната анализа на АСПИЈК.
-------------------------	---

Бр.	Достигнување (наведете активности кои ќе придонесат за остварување на заложбата)	индикатори (внесете мерливи индикатори/ одредници за следење и проверка на реализација на достигнувањата)	Носител на активност (владина институција, ГО или друго)	Датум на започнување	Датум на завршување
1	Воведување обврска за секоја институција – имател на информации, задолжително да информира во својот годишен извештај и за спроведување на членот 10 од Законот за слободен пристап кој ја вклучува обврската за имателите да ги објавуваат сите информации од своето работење на своите веб-страници.	Од вкупно 1445 иматели регистрирани иматели на информации од јавен карактер до кои беше доставен образец за Годишен извештај за 2021 година, во кој имателите требаа да ги достават линковите согласно членот 10, односно 22-те категории, 322 или 22,28% од имателите ја исполнуваат својата проактивна транспарентност, 934 или 64,63% не се активно транспарентни,	Сите иматели на информации од јавен карактер	31.01.2022	Континуирано

		<p>додека 78 или 5,39 % се делумно транспарентни</p> <p>Годишен извештај до Агенцијата доставија 1334, односно 92,32% иматели, а 111 или 7,68% не ја исполнија законската обврска.</p>			
2	<p>Воведување обврска за АСПИЈК за објавување збирна информација во својот годишен извештај и за спроведувањето на членот 10 од Законот за слободен пристап, а врз основа на доставените годишни извештаи од имателите на информации.</p>	<p>Од страна на државните институции, обврската ја исполнија 91 имател, 44 недоставија известување за нивната проактивност, 5 делумно се транспарентни, додека за 6 иматели нема податок од причини што имателите не доставија извештај за нивната имплементација на законската обврска.</p> <p>Од здравствените институции 5 иматели доставија извештај за оваа обврска, 5 иматели делумно се транспарентни, а 92 иматели не доставија линкови за да се мониторира нивната транспарентност. 8 иматели не доставија извештаи до Агенцијата во</p>	АСПИЈК	31.03.2022	Континуирано

		<p>законскиот рок.</p> <p>Кај јавните претпријатија проактивна транспарентност прикажаа 52 иматела, 17 се делумно транспарентни, а 233 иматели не ја испочитуваа оваа обврска во своите извештаи. 23 иматели не доставија годишни извештаи.</p> <p>Од образовните институции 441 иматели не се проактивно транспарентни, делумно се 33 иматели, а само 67 известуваат за својата транспарентност кон барателите на информации. Службените лица кај 38 иматели не доставија извештаи за имплементација на Законот.</p> <p>Службените лица кај 52 единици на локалната самоуправа и Центрите за развој на планските региони известуваат за својата проактивна транспарентност, додека 30 иматели не доставија линкови за почитување на членот 10. Делумно</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>транспарентни се 5 иматели, додека 1 имател не достави извештај.</p> <p>За проактивна транспарентност известуваат само 5 политички партии, 5 се делумно, додека 29 не известија за имплементација на членот 10 од Законот. Извештај за својата работа по однос на слободниот пристап не доставија 18 иматели.</p> <p>Службените лица кај 24 иматели од правните и физички лица кои вршат јавни овластувања и дејност од јавен интерес известуваат за својата транспарентност, 6 се делумно отчетни, додека 29 не известија за нивната проактивност во работата. 14 иматели не доставија Годишни извештаи.</p> <p>Судската власт е прокативна кај 26 иматели, 2 иматели се делумно транспарентни, а 36 не прикажуваат податоци за проактивното објавување на информации од јавен карактер. Агенцијата за 3</p>			
--	--	--	--	--	--

	иматели не може да ја прикаже транспарентноста од причини што истите не доставија извештај во законски предвидениот рок.			
		<i>Заложбата е нова</i>		
Водечка институција за спроведување		<i>Агенција за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер</i>		
Име на одговорно лице во Агенцијата за спроведување		<i>Петар Гајдов Оливер Серафимовски</i>		
Функција, Одделение		<i>Помошник Раководител на Сектор за управно-правни и општи работи Советник за анализа</i>		
Email		petar.gajdov@aspi.mk oliverserafimovski@aspi.mk		
Телефон		/ 071/229-214		
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција	<i>Влада на РСМ</i>		
	Граѓански организации, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	<i>Центар за граѓански комуникации</i>		

